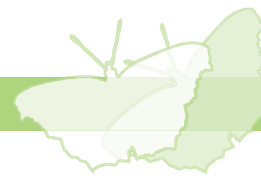

PRIPOMOČEK 13

1 *Ime pripomočka:*

UČNI TIPI

2 *Vir in izvor:*

Pripomoček je objavljen v publikaciji Jonelle A. Beatrice, *Learning to Study Through Critical Thinking* (1995). Da odgovore na nekatera vprašanja o načinu učenja s pomočjo naših čutil. Lahko odkrijemo zelo izrazit prevladujoči tip učenja ali pa je oblika zaznav precej uravnotežena, torej enako dobro zastopana med vsemi čutili.

3 *Cilji in namen uporabe:*

Cilj izpolnjevanja pripomočka je, da pomaga pri oblikovanju odgovorov o uspešnih načinih in pristopih k učenju, da se bo posameznik učil na načine, ki so bolj skladni z njegovimi značilnostmi opazovanja in sprejemanja sveta.

Uporabimo ga takrat, ko želimo:

- **prepoznati nekatere zakonitosti načinov učenja;**
- **pojasniti prepoznane uspešne načine učenja.**

4 *Strokovna usposobljenost, materialni in drugi pogoji za uporabo:*

Dobro poznavanje strokovnih spoznanj o učnih tipih in učenju z našimi čutili pripomore tudi k dobri in utemeljeni razlagi rezultatov, ki jih dobimo z izpolnjevanjem. Ta pomaga tudi pri ustreznem usmerjanju učenja, da je le-to uspešnejše in tudi učinkovitejše.

Pri uporabi instrumentarija je pomembna ustrezna razlaga rezultatov, pojasnitev širšega konteksta učnih tipov ali zakonitosti vpletenosti naših čutil pri učenju, kar je opisano v poglavju 5.

Za izpolnjevanje je pomembno, da zagotovimo miren prostor in da izpolnjevanju namenimo dovolj časa, pri čemer je pomembno tudi jasno razumevanje navodil za izpolnjevanje ter ob koncu tudi dodatna podkrepitev s strokovnimi utemeljitvami rezultatov. To vlogo v svetovalnem procesu prevzame svetovalec, ki svetovancu pomaga k dodatnim pojasnitvam rezultatov.

5 *Vsebina in struktura:*

Instrumentarij obsega 14 vprašanj; vsako izmed njih ponuja tri mogoče odgovore. Vsebina vprašanj opisuje vedenje, odzive, misli, občutke v kontekstu okoliščin iz vsakdanjega življenja; gre za opis dogodkov, ki so se že kdaj zgodili ali bi se lahko, pa bi se nanje odzvali ali se do njih kakor koli opredelili.

Pri pregledu posameznega vprašanja in izboru odgovora je pomembno, da posameznik upošteva svoje trenutne občutke in misli ter izbere enega izmed treh odgovorov, ki mu je najbolj blizu (ni nujno, da velja v 100 odstotkih), in sam zase oceni, da ga najbolj opisuje v primerjavi z drugima dvema odgovoroma.

6 *Predloga pripomočka:*

UČNI TIPI

Vir: J. A. Beatrice, Learning to Study Through Critical Thinking, 1995

Trije kanali sprejemanja informacij in določanje učnih tipov:

Vizualni kanal (z gledanjem, opazovanjem)	Avditivni kanal (s poslušanjem, govorjenjem)	Kinestetični kanal (z gibanjem in doživljanjem)
---	--	---

Odgovorite na spodnja vprašanja.

1. **Če se učim nekaj narediti, potem se najbolje naučim, če:**
 - a) opazujem nekoga, ki mi to pokaže.
 - b) poslušam nekoga, ki mi postopek razloži.
 - c) poskusim narediti sam(a).
2. **Ko berem, pogosto ugotovim, da:**
 - a) si predstavljam v svoji notranjosti, o čem berem.
 - b) berem glasno ali si poskušam priklicati zvoke znotraj sebe.
 - c) se poskušam vživeti v situacijo.
3. **Ko me vprašajo za neko smer:**
 - a) si v mislih predstavljam kraje, da smer lažje razložim, še raje pa jim kar narišem.
 - b) nimam težav, da komu razložim smer.
 - c) to pokažem ali pa se premikam.
4. **Če ne vem, kako naj izgovorim kako besedo:**
 - a) jo zapišem, da ugotovim, ali sem na pravi poti.
 - b) jo glasno izgovorim, da ugotovim, ali pravilno zveni.
 - c) jo zapišem, da ugotovim, ali jo pravilno občutim.
5. **Ko pišem:**
 - a) me skrbi, če je med črkami in besedami enakomeren razmik.
 - b) si ves čas ponavljam črke in besede.
 - c) močno pritiskam pisalo, da lahko občutim, kako zapisujem črke in besede.
6. **Če si moram zapomniti seznam stvari, si ga najbolje zapomnim, če:**
 - a) ga zapišem na papir.
 - b) si ga nenehno ponavljam.
 - c) se premikam in uporabljam prste, da naštevam stvari, ki jih potrebujem.
7. **Raje imam učitelje, ki:**
 - a) uporabljajo tablo ali projektor, ko razlagajo vsebino.
 - b) razlagajo vsebino z veliko primerjavami.
 - c) so zelo aktivni in se veliko premikajo.

- 8. Če se želim skoncentrirati, mi povzroča težave:**
- če je v prostoru veliko gibanja.
 - če je v prostoru hrup.
 - če moram ves čas sedeti na mestu.
- 9. Če rešujem problem:**
- ga napišem ali narišem, da si ga lažje predstavljam.
 - se pogovorim s samim seboj.
 - se veliko premikam ali uporabim različne predmete, ki mi pomagajo pri razmišljanju.
- 10. Če dobim napisana navodila, kako naj nekaj sestavim:**
- jih tiho preberem in si poskušam v mislih predstavljati, kateri deli spadajo skupaj.
 - jih preberem glasno in se pogovarjam s samim seboj, ko sestavljam dele skupaj.
 - najprej poskušam sestaviti dele skupaj, šele potem preberem navodila.
- 11. Da se zamotim, ko čakam:**
- gledam naokrog, strmim ali berem.
 - govorim ali poslušam ljudi.
 - hodim naokrog, z rokami premikam razne predmete ali premikam/vrtim noge, ko sedim.
- 12. Če moram z govornico nekomu nekaj pojasniti:**
- raje povem na kratko, saj ne želim predolgo govoriti.
 - razložim s podrobnostmi, saj rad(a) govorim.
 - premikam roke in se gibljam, ko razlagam.
- 13. Če mi nekdo nekaj govori in razlaga:**
- si poskušam priklicati podobe, da si lažje predstavljam.
 - uživam v poslušanju, vendar ga tudi prekinem in govorim tudi sam(a).
 - dolgočasi me, če je njena/njegova razlaga predolga in opiše preveč podrobnosti.
- 14. Če si želim priklicati imena:**
- si zapomnim obraze, vendar pozabim imena.
 - si zapomnim imena, vendar pozabim obraze.
 - si bolje zapomnim okoliščine, v katerih sem osebo srečal(a), kot ime in obraz te osebe.

Seštejte vse odgovore pod a, b in c.

Seštevek odgovorov: a) _____ b) _____ c) _____

Najvišje število odgovorov pod katerokoli črko pomeni, da pripadate temu učnemu tipu:

- odgovori a pripadajo vizualnemu učnemu tipu;
- odgovori pod b pripadajo avditivnemu učnemu tipu;
- odgovori pod c pripadajo kinestetičnemu/gibalnemu učnemu tipu.

Na naslednji strani preberite značilnosti posameznih tipov.

Značilnosti vizualnih tipov	Če ste vizualni tip, vam priporočamo, da:
<ul style="list-style-type: none"> • raje opazujejo, kot govorijo ali sodelujejo • preden se naloge lotijo, si svoj čas in prostor ter pripomočke lepo uredijo • radi berejo • lažje si zapomnijo, če je vsebina prikazana z različnimi slikami, simboli • težko odvrnemo njihovo pozornost od vsebine • težko sledijo ustnim navodilom • imajo lepo pisavo • zapomnijo si obraze • vse vnaprej skrbno načrtujejo • so tihi po naravi • opazijo detajle • radi imajo lepe stvari in so tudi sami lepo urejeni 	<ul style="list-style-type: none"> • si delate zapiske med predavanji • si ogledate številne primere • si ob težjih pojmih ali besedah narišete simbole/slike, ki vam ob prebiranju ali poslušanju pridejo na misel • če je mogoče, si študijske vsebine oglejte na video posnetkih • uporabljajte tabele, grafe in ilustracije, ki vam bodo pomagale pri razumevanju snovi • si zapisujete navodila za naloge
Značilnosti avditivnih tipov	Če ste avditivni tip, vam priporočamo, da:
<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se naglas s samim seboj • hitro in lahko odvrnemo njihovo pozornost • imajo več težav s pisnimi navodili • radi imajo, če jim kdo kaj prebere • lažje si zapomnijo stvari po korakih oz. po določenem vrstnem redu • uživajo v glasbi • ko berejo, šepetajo ali premikajo ustnice • hrup jih hitro zmoti • pogosto mrmrajo melodijo ali pojejo • se veliko gibljejo v naravi • radi imajo vse aktivnosti v zvezi s poslušanjem 	<ul style="list-style-type: none"> • si posnamete učno vsebino (tudi svoje ponavljanje učne vsebine) • sedite v prvi vrsti • pozorno poslušate in si ob tem oblikujete kar najbolj uporabne zapiske • dogovorite se, da za vas še nekdo drug zapisuje predavanja • ponovite navodila za naloge pred kolegi ali skupaj pred predavateljem še preden zapustite predavalnico • glasno berite • delite svoje misli in ideje v razgovoru z drugimi • poslušajte glasbo • za lažje pomnjenje nove pojme postavite v rime • nove stvari glasno ponovite sami zase • sodelujte v manjših skupinah
Značilnosti kinestetičnih/gibalnih tipov	Če ste kinestetični tip, vam priporočamo, da:
<ul style="list-style-type: none"> • za nagrade imajo radi različne predmete • so ves čas v gibanju • radi se ljudi dotikajo, ko se z njimi pogovarjajo • ko se učijo, si dajejo takt z nogo ali roko • uživajo, če lahko stvari naredijo • branje ni njihova prioriteta • probleme rešujejo praktično • radi preizkušajo nove stvari • so radi v naravi zaradi možnosti gibanja • ko govorijo, uporabljajo veliko kretenj z rokami • oblačijo se udobno • ves čas imajo radi nekaj v rokah 	<ul style="list-style-type: none"> • si delate sezname • žvečite žvečilni gumi za sproščanje • si pri naštevanju stvari pomagata s prsti • se igrate besedne igre • si pretipkate ali prepisete zapiske s predavanj • se premikate po prostoru, ko se učite • dihate počasi in se sproščate • igrate igre vlog • vsebine predavanj povežite s svojimi občutki in izkušnjami

7 Interpretacija:

Po izboru vseh odgovorov posebej seštejemo odgovore, ki so označeni pod a), b) in c). Kakršen koli rezultat dobimo, je pravilen, saj gre za opazovanje in primerjanje lastnih načinov in pristopov k učenju.

Pregledamo seštevke in ugotovimo, ali so seštevki odgovorov pod a), b) in c) razmeroma enotni ali se razlikujejo.

- V primeru, da so seštevki enotni, to v grobem pomeni, da posameznik pri učenju uporablja 'vsa vrata' enakomerno odprta; vsa čutila enako dobro sprejemajo informacije in vtise, da skoraj ni pomembno, ali informacije sprejemamo z opazovanjem (vizualno) ali s poslušanjem (avditivno) ali z gibanjem, dotikanjem (kinestetično); po vsej verjetnosti si jih enako dobro zapomni.
- V primeru pa, da so odstopanja v seštevkih, je treba preveriti, katera so odstopanja navzgor (višje število točk) in katera navzdol (nižje število točk). Odstopanja navzgor predstavljajo t. i. prevladujoči tip 'odprtega' sprejemanja informacij.

Glede na rezultate, ki smo jih dobili s seštevki, prepoznamo ugotovitve iz kratkih opisov posameznih tipov, ali za posameznika veljajo ali ne in v kolikšni meri. Pregled zapisanih ugotovitev (ob koncu instrumentarija) o značilnostih posameznih tipov posameznik primerja z lastnimi razmišljanji, izkušnjami, odzivi, s čustvi; pregleda tudi priporočila za učenje, če se njegov način nagiba k enemu izmed opisanih.

Pri pregledu teh opisov in značilnosti pri učenju je pomembno, da svetovalec svetovanca posebej opozori, da se osredini na lastne navade in značilnosti; skladno z ugotovitvami v instrumentariju jih poskušamo pri učenju zavestno opazovati in po potrebi tudi spreminjati.